

Hàbits Socials i Promoció de la Lectura

Codi: 42958
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313816 Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura	OB	0	2

Professor/a de contacte

Nom: Mireia Manresa Potrony

Correu electrònic: mireia.manresa@uab.cat

Equip docent

Mireia Manresa Potrony

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent extern a la UAB

Júlia Baena (julietabaena@gmail.com)

Prerequisits

No s'hi estableixen prerequisits.

Objectius

En el mòdul s'ofereixen les bases per comprendre i analitzar els factors que incideixen en la configuració dels hàbits lectors de la població així com estratègies per poder-hi intervenir en els contextos de mediació lectora. S'identifica el rol de l'escola i de la biblioteca en el foment de la lectura i la incidència de les polítiques de promoció lectora.

Competències

- Contextualitzar l'activitat professional en les pràctiques i els hàbits lectors de les societats actuals, així com en els processos d'aprenentatge escolars.
- Desenvolupar estratègies de cooperació per a treballar en equip.
- Desenvolupar estratègies d'innovació, creativitat i empenedoria en l'àmbit de la biblioteca escolar i el foment de la lectura.
- Desenvolupar valors professionals que incloguin l'ètica, en particular, el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
- Dissenyar, planificar i avaluar projectes de biblioteca, de plans de lectura de centre i de promoció social de la lectura adequats al context.
- Dominar i aplicar les TIC en els processos de gestió i difusió en un context de biblioteca 2.0.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Relacionar i difondre les activitats culturals i de lectura, tant dels projectes propis com del context social, a través dels instruments adequats.

- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el context i els objectius d'actuació en relació amb els marcs teòrics sociològics i etnogràfics de la lectura.
2. Desenvolupar estratègies de cooperació per a treballar en equip.
3. Desenvolupar valors professionals que incloguin l'ètica, en particular, el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
4. Fer propostes innovadores i creatives de foment de la lectura.
5. Implementar estratègies de foment de la lectura a través d'instruments analògics i digitals.
6. Implementar estratègies de promoció de la lectura i l'hàbit lector tenint en compte els diferents factors d'influència.
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
8. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
9. Utilitzar les diferents possibilitats de les TIC en el desenvolupament de les activitats de foment de la lectura.

Continguts

El mòdul s'estructura en els dos blocs següents:

a) hàbits lectors

b) Promoció de la lectura

Els continguts que s'hi tracten són els següents:

- Estudis sociològics i etnogràfics sobre hàbits lectors: impacte, resultats i implicacions.
- Factors i entorns d'influència: família, societat, escola. El desenvolupament de la identitat lectora a través de comunitats de pràctica lletrada.
- La construcció de l'hàbit lector en els centres educatius: perfils lectors i línies d'intervenció docent.
- El paper de les biblioteques en el foment de la lectura: impacte de la col·lecció i ampliació de serveis.
- Les polítiques de promoció lectora: plans institucionals de lectura, recursos i iniciatives de suport.
- Accions de foment de la lectura en biblioteques: formats i destinataris.
- L'impacte del nou espai digital en les pràctiques i formes d'accés a la lectura

Metodologia

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Es reservaran 15 minuts d'una classe per emplenar les enquestes de la Facultat.

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

Classes magistrals i interactives

Anàlisi de materials impresos i digitals

Realització i presentació pública d'activitats / treballs

Resolució de casos / problemes / exercicis de manera virtual a través de diferents possibilitats de les TIC

Lectura i debat bibliogràfic en fòrums virtuals

Tutories en línia

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats d'anàlisi, selecció i valoració de materials d'aula	18	0,72	
Tipus: Supervisades			
Seguiment i realització dels treballs i lectures / Participació en els fòrums virtuals	82	3,28	
Tipus: Autònomes			
Lectura bibliogràfica i de materials relacionats amb l'assignatura	50	2	

Avaluació

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

L'avaluació es farà a partir de les activitats lliurades que seran comentades pel professorat.

Les activitats que compten un 30% es lliuraran un cop finalitzat el mòdul. La resta, durant el seu desenvolupament.

Es tindrà en compte també la participació en els fòrums i a l'aula. Les activitats han de fer ús de les lectures de cada tema.

Per poder-se acollir a l'avaluació continuada l'alumne ha de presentar i aprovar un 80% de les activitats. En cas contrari, es considerarà No presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats de diagnòstic sobre hàbits lectors en situacions donades i proposta d'estratègies per a la adaptades al diagnòstic previ	10%	0	0	1, 2, 4, 6
Activitats d'anàlisi de propostes de promoció de la lectura en contextos escolars, institucionals i digitals	10%	0	0	1

Assistència i participació a les activitats presencials i virtuals	20%	0	0	2, 3, 7, 8
Disseny d'una estratègia de promoció de la lectura utilitzant les TIC per aplicar en un context determinat	30%	0	0	4, 5, 9
Esriptura d'un text reflexiu sobre la construcció d'hàbits lectors en contextos de mediació	30%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 9

Bibliografia

Llibres

Arizpe, E.; Cliff-Hodges, G (eds.). (2018). Young People Reading. Empirical Research Across International Contexts. Abingdon, Oxon; New York: Roudledge: 123-136.

Asta, G.; Federighi, P. (eds.) (2000). El público y la biblioteca: metodologías para la difusión de la lectura. Gijón: Trea.

Baró, M.; Mañà, T. (2009). Estudi sobre les accions de foment de la lectura a les biblioteques públiques de Catalunya. [informe encomanat per la Direcció General de Cooperació Cultural de la Generalitat de Catalunya] . Barcelona: Universitat de Barcelona. Observatori sobre Biblioteques, Llibres i Lectura. En línia: < http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/27426/1/Estudi_foment_lectura.pdf>.

Baró, M.; Aliagas, C.; Gorchs, G. (2013). Com crear un ambient lector a l'escola? Barcelona: Fundació Jaume Bofill. En línia: <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/575.pdf>

Baudelot, C.; Cartier, M.; Detrez, C. (1999). Et pourtant ils lisent... Paris: Seuil.

Clark, C. Informes sobre hàbits de lectura del National Literacy Trust (Anglaterra). En línia: http://www.literacytrust.org.uk/research/nlt_research

Chartier, R. (dir.) (1985). Pratiques de la lecture. París: Editions Rivages.

Chartier, A.M.; Hebrard, J. (1994). Discursos sobre la lectura(1880-1980) . Barcelona: Gedisa.

Colomer, T. (2008). "Entre la normalitat i el desinterès: els hàbits lectors dels adolescents". A: T. Colomer (coord.). Lectures adolescents. Barcelona: Graó, 19-57.

Colomer, T. (2007). Andar entre libros. México: Fondo de Cultura Económica.

Colomer, T.; Manresa, M. (2008). "Lectures adolescents: entre la llibertat i la prescripció". A: Mirades i veus: recerca sobre l'educació lingüística i literària en entorns plurilingües. Barcelona: Graó

Court, J. (ed.) (2011). Read to succeed: strategies to engage children and young people in reading for pleasure. London: Facet.

Consejo Nacional para la Cultura y las Artes (2008). De la tradición oral a la sociedad de la información: prácticas y tendencias actuales de la lectura. México.

DDAA. (2013). La lectura en un centre educatiu. Saber llegir, llegir per aprendre, gust per llegir. Barcelona: Departament d'Ensenyament. En línia: http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Departament/Publicacions/Monografies/Lectura/La_lectura_en_un

Durán, C.; Manresa, M. (2008). "Entre països: l'acció educativa al nostre entorn". A: T. Colomer (dir.), Lectures adolescents. Barcelona: Graó. (també en castellà) En línia: <http://gretel.cat/>

Elkin, J. (2003). Reading and reader development: the pleasure of reading.London: Facet.

Gagnon-Roberge, S. (2019) Despertar el placer por la lectura. Narcea: Madrid.

Gonçalves Da Silva, F. (2018). La nostalgia del vacío: la lectura como espacio de pertenencia en los adolescentes. Zaragoza: Pantalia Publicaciones.

Gómez Soto, I. (1999). Mito y realidad de la lectura. Madrid: Endymion.

Jover, G. (2007). Un món per llegir. Educació, adolescents i literatura. Barcelona: Rosa Sensat [existeix edició en castellà a Octaedro]

Lahire, B. (2004). Sociología de la lectura. Barcelona: Gedisa.

Leveratto, J.-M. (2008). Internet et la sociabilité littéraire. París: bibliothèque publique d'information / Centre Pompidou.

Manresa, M. (2013). L'univers lector adolescent. Dels hàbits de lectura a la intervenció educativa. Barcelona: Rosa Sensat.

Manresa, M.; Real, N. (eds.) (2015). Digital Literature for Children: Texts, Readers and Educational Practices. "Recherches comparatives sur les livres et le multimédia d'enfance" Vol. 9. Bruxelles, Bern, Berlin, Frankfurt am Main, New York, Oxford, Wien: Peter Lang.

Millán, José Antonio (coord.) (2017). La lectura en España: informe 2017. Madrid: Federación de Gremios de Editores de España.

Miret, I.; Baró, M.; Dussel, I.; Mañà, T. Huellas de un viaje. Trayectorias y futuros de las bibliotecas escolares en Galicia. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia [en línia/en línea/online].

Munita, Felipe (2021). Yo, mediador(a). Mediación y formación de lectores. Barcelona: Octaedro

Petit, M. (1999). Nuevos acercamientos a los jóvenes y la lectura. México: Fondo de Cultura Económica.

Rouxel, A. (2005). Lectures cursives: quel accompagnement? París: Delagrave Edition / CRDP Midi-Pyrénées.

Sarland, C. (2003). La lectura en los jóvenes: cultura y respuesta. México: Fondo de Cultura Económica.

Ramírez Leyva, E. M. (coord.) (2008). La biblioteca pública y la formación de lectores en la sociedad de la información: memoria. México: Universidad Nacional Autónoma de México.

Articles en publicacions periòdiques

Aliagas, C.; Manresa, M. i Vilà, M. (2011). Què llegeixen els "no-lectors"? Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura 53 (Monogràfic: Què llegeixen els "no-lectors"?), 7-11.

Aliagas, C. (2011). Llegir en temps de lleure. Estudi de cas d'una colla d'adolescents amb el virus de la deficiència lectora. Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura 53 (Monogràfic: Què llegeixen els "no-lectors"?), 45-57.

Aliagas, C.; Castellà, J. M.; Cassany, D. (2009). Aunque lea poco, yo sé que soy listo. Estudio de caso de un adolescente que no lee literatura. Ocnos 5, 97-112.

Casas Poves, J.; Ventura, N. (2011). La promoció de la lectura a les biblioteques públiques. Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. 2010-2011, 129-141. En línia: <http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/262533>

Cencerrado, M. (2014). Nuevos modelos de promoción de la lectura. Bibliotecarios. En línia: <https://www.bibliotecarios.es/lmcencerrado/nuevos-modelos-de-promocion-de-la-lectura/>

Daura i Jorba, A. (2017). La promoció de la lectura a les llibreries de Catalunya (2016/17). Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. En línia: <https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/348141>

Díaz-Plaja, A.; Cosials, À. (2011). La promoció de la lectura a l'escola. Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. 2010-2011, 142-151. En línia:
<http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/262536>

Lluch, G.; Sánchez-García, S. (2017). La promoción de la lectura: un análisis crítico de los artículos de investigación. Revista Española de Documentación Científica, vol., 40, núm. 4. En línia:
<http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/view/996/1554>

Manresa, M. (2011). Retrat del lector literari feble: del desert a l'oasi de lectura. Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura 53, 12-24.

Manresa, M. (2009). El hábito lector a través de la voz adolescente: de la vida al texto. Lectura y vida (revista latinoamericana de lectura), 30 (4), 32-42

Manresa, M. (2009). Lecturas juveniles: el hábito lector dentro y fuera de las aulas. Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura 51, 44-54.

Manresa, M. (2010). Los buenos lectores como minoría: una falsa élite. 32è congrés Internacional de l'IBBY. Santiago de Compostela, 8-12 de setembre. En línia: <http://www.ibby.org/index.php?id=1123&L=3>

Manresa, M.; Margallo, A. M. (2016). Prácticas de lectura en red: exploración de blogs literarios adolescentes. Catalejos. Revista sobre lectura, formación de lectores y literatura para niños, [S.l.], v. 2, n. 3, 51-69. En línia:
<<http://fh.mdp.edu.ar/revistas/index.php/catalejos/article/view/1985>>.

Manresa, M. (2020). Lectura autònoma i lectura guiada. Apunts per a una actualització en aules i biblioteques. Dossier Departament d'Educació: Apunts per a la biblioteca escolar: 13-21. En línia:
https://repositori.educacio.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12694/1175/be21_apunts_per_biblioteca_escolar

Mañà, T.; Agustí, L.; Barrios, T.; Ventura, N.; Villarroya, A. (2011). La promoció de la lectura a Catalunya (2008-2009). Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. 2010-2011, p.71-87. En línia:
<http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/209618>

Ramos Revillas, A. (2015). Contra "una" promoción de la lectura. Letraslibres. En línia:
<https://www.letraslibres.com/mexico-espana/contra-una-promocion-la-lectura>

Villarroya, A. (2017). Estudi i recerca sobre edició i hàbits lectors a Catalunya (2016-17). Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. En línia:
<http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/353622>

Programari

Ús de Teams i/o Zoom per a videoconnexions, si cal.